

Rapportage II deelproject 'Kraan Dicht'**17-1-2022**

Het team heeft ten opzichte van de vorige rapportage weer grote stappen op de verschillende onderdelen. In deze rapportage gaan we op de onderdelen uit rapportage I langs.

Inrichting team

De inrichting van het team is verder aangescherpt. Er is nu 1 iemand verantwoordelijk voor het besluitvormingsproces. Er is hiermee een discipline toegevoegd waardoor er meer rust kan worden aangebracht in het proces en het toetsen van de inhoudelijke dossiers.

Beoordelingsformulier

Momenteel zijn we bezig om meer zicht te krijgen op de koppeling van het beleid aan de financiële administratie.

GGD-GHOR

Bij de GGD-GHOR is **5.1.2e** gestart om onder andere de administratieve organisatie binnen de stichting goed op te zetten. Hij functioneert richting ons als financiële liaison waardoor we snel onze vragen kunnen delen die vervolgens snel worden opgepakt.

CW 2.27 en ISB's

Het opstellen van ISB's om de Kamers tijdig te informeren verloopt goed. De versterking en coördinatie in het team op het gebied van besluitvorming brengt ook meer overzicht en rust. Voor 2022 zijn er inmiddels drie ISB's naar de Kamers verzonden.

Vangnet

Het team is goed zichtbaar binnen PDC19 en Dienst Testen. Dit leidt ertoe dat we op vrijwel alle dossiers met financiële gevolgen aangehaakt zijn. Het vangnet van oude contracten en het communiceren over onze ambitie om meer naar voren te kijken lijkt zijn vruchten af te werpen. De organisatie denkt in den brede mee over het rechtmatig uitvoering geven van de benodigde maatregelen. De volgende dossiers zijn recent langsgeslagen.

Datum	Onderwerp	Omvang (±)	Jaar	Rechtmatig?
20211220	Boostercampagne	€	2021/2022	Ja
20220114	Donatie aan Suriname	€ 322.000	2022	Ja
20220110	Verlening SON	€ 36.000.000	2022	Ja (dwingende spoed)
20220114	Verhogen analysecapaciteit (testbeleid spoor 1)	€ 252.000.000	2022	Ja

Boostercampagne

De inkoop en uitvoering van de boostercampagne is onder dwingende spoed ook rechtmatig in gang gezet.

Donatie Suriname

Dit betreft een donatie van zelftesten aan Suriname. We hebben bij Domein Roerende Zaken informatie ingewonnen over hoe we dit rechtmatig kunnen invullen. De Regeling Materieelbeheer Roerende zaken is voor deze donatie niet van toepassing, omdat de donatie past binnen het beleid. Afstemming met Domein Roerende Zaken en het ministerie van Financiën was daarom niet nodig. De donatie kon rechtmatig plaatsvinden. Het beleid was namelijk per kamerbrief van 14 december 2021 met de Kamers gecommuniceerd.

Verlening SON

In de vorige rapportage hebben we hier al over gerapporteerd. Uiteindelijk kan de verlening onder dwingende spoed worden gedaan waardoor een potentiële onrechtmatigheid in 2022 is afgewend.

Verhogen analysecapaciteit

Als gevolg van de omikrongolf die november 2021 de kop op stak was er aanvullende analysecapaciteit nodig voor het testbeleid. Bovenop de 100.000 tests per dag zijn er afgelopen week 75.000 tests per dag aanvullend gecontracteerd. Doordat het afwegingskader dwingende

spoed kon worden ingevuld komt de aanbesteding rechtmatig tot stand. Via de derde ISB 2022 zijn de Kamers voordat de contracten waren getekend geïnformeerd over de aanvullende uitgaven.

Beweging naar voren

Begin 2022 zijn we gestart met de route 'terug naar normaal'. We willen qua besluitvorming over de uitgaven terug naar normale besluitvormingsprocedures. Het is niet wenselijk om maandelijks ISB's naar de Kamers te sturen. Hiervoor is nodig dat we ook qua uitgavenramingen weer terug naar normaal gaan. Het beleid dient hiervoor ook voor een langere termijn vast komen te staan. Dit is nog een uitdaging omdat veel onzeker is, maar we zien hier al goede bewegingen op gang komen.

Rapportage I deelproject 'Kraan Dicht'

6-12-2021

Met het deelproject Kraan dicht is er een multidisciplinair team ingericht om zoveel mogelijk nieuwe onrechtmatigheden te voorkomen en richt zich op de corona gerelateerde uitgaven (en daarmee meer specifiek op twee directies) omdat hier grotere risico's voor onrechtmatig handelen werd gezien binnen het programma verbetering financieel beheer. Dit team is 1 oktober 2021 van start gegaan en beoordeeld nieuw beleid en nieuwe overeenkomsten aan de hand van een beoordelingsformulier en bijbehorende normenkaders (bijlage).

Inrichting team

Het team van kraan dicht bestaat uit een projectleider, 4 beleidstoetsers, 1 inkoopspecialist, 1 accountant en 2 personen die de begrotingsstukken opstellen en/of administreren. Hiermee bevat het team alle disciplines om (beleids)voorstellen te beoordelen op zowel doelmatigheid- en rechtmatigheidsaspecten en waar parate kennis ontbreekt is het netwerk rondom deze personen dekkend om alle vragen te beantwoorden en zaken te toetsen (tweede ring). Dit betreft met name de collega's van WJZ, CDI en de HIS.

Beoordelingsformulier

Op basis van de bevindingen van de ADR en de AR die betrekking hebben op de onrechtmatigheid van de uitgaven is een beoordelingsformulier opgesteld met bijbehorende normenkaders (deze is als bijlage opgenomen). Langs deze vragen worden voorstellen en (concept)overeenkomsten getoetst. Hiermee is een dekkend toetsingsinstrument gecreëerd. De verschillende onderdelen van het formulier zijn op basis van expertise toegewezen aan een bepaald teamlid. Zo ontstaat er een integrale beoordeling. Deze procedure is nog in ontwikkeling en moet in de uitvoering nog worden verfijnd. Afgelopen maanden is er met name geïnvesteerd in de 'voorkant' van het proces, dus het voorkomen van begrotingsonrechtmatigheden en beleidsvorming. Komende periode breiden we dit uit om ook het contract en het vastleggen in de administratie beter in het toetsingsproces te borgen. Dit om het invullen van het formulier ook zo compleet mogelijk te laten zijn.

Vangnet

Als eerste is het team aan de slag gegaan om zicht te krijgen op de stroom van overeenkomsten die worden afgesloten. Dit gaat langs de volgende sporen:

1. Op basis van vastgelegde verplichtingen zijn bestaande overeenkomsten geanalyseerd en is bekeken wat de einddatum is van het contract. Op basis van de einddatum kan worden beoordeeld wanneer er actie moet ondernomen om een contract al dan niet te verlengen en tijdig te acteren zodat een rechtmatige verlenging tot stand kan worden gebracht;
2. Door actief te communiceren over het project kraan dicht bij PDC19 en Dienst Testen zijn we beter betrokken geraakt bij nieuwe beleidsvoornemens zodat we aan de voorkant meekijken bij de totstandkoming van nieuwe overeenkomsten. Er is veel rugdekking vanuit de directeuren FEZ en WJZ en de BR. We zien ook dat beleid ons meer betreft, begin van verandering. Ook in coronastaven komt rechtmatigheid aan bod. Waar FEZ wordt gepasseerd is snelle escalatie mogelijk.

Via deze twee sporen zijn we in de afgelopen twee maanden in staat geweest om in ieder geval nieuwe beleidsvoornemens binnen te toetsen cf. ons normenkader en hebben we op onderdelen ook pro-actief richting de directies geacteed. Aangezien veel contracten aflopen aan het einde van 2021 zijn we niet altijd in staat geweest om tijdig signalen af te geven en daarmee onrechtmatigheden te voorkomen, maar zijn wel processen in gang gezet om eventuele onrechtmatigheden zo kort mogelijk te laten zijn. In de bijlage is een lijst met onderwerpen opgenomen die onder andere langs het team zijn gekomen.

CW 2.27 en ISB's

In de kamerbrief d.d. 26 oktober 2021 is aangegeven dat het Parlement in minstens 98% van de Corona gerelateerde verplichtingen tijdig is geïnformeerd. Al voordat project kraan dicht van start is gegaan heeft er een grote verbetering plaatsgevonden. Door middel van de ISB's, Nota's van Wijzigingen en kamerbrieven wordt het Parlement tijdig geïnformeerd.

Vanuit kraan dicht worden nog steeds concrete acties opgezet om dit vast te houden:

- Het aantal beleidstoetsers op de COVID-dossiers is binnen het team gegroeid van 1 naar 4. Hierdoor kunnen we vrijwel alle voornemens behandelen en tijdig voorzien van advies over begrotingsrechtmatigheid. Daarnaast is op diverse momenten door FEZ een presentatie gegeven over het begrotingsproces (en de tijdigheid).

- We lezen ook scherp mee bij concept stand van zaken brieven, zodat we tijdig nieuwe maatregelen en beleidsvoornemens kunnen signaleren (voor zover nog niet separaat bij ons bekend). Waar nodig zorgen we ervoor dat er een ISB gepaard gaat met nieuwe voornemens en dat in de stand van zakenbrief expliciet wordt gerefereerd naar de opstelling van een nieuwe ISB.
- Door heel scherp aangegeven te hebben dat er tussen 10 december en omstreeks medio januari geen mogelijkheden meer zijn om het parlement toestemming te vragen voor uitgaven is er door PDC19 en DT een lijst opgeleverd met alle benodigde middelen voor eind 2021 en begin 2022. Middels een ISB voor de begroting 2022 en een ISB voor 2021 borgen we daarmee ook het voldoen aan CW 2.27 in deze periode. Alhoewel we in de aanbestedingsbrief wel aan zullen geven dat er mogelijk nog onvoorziene maatregelen genomen moeten worden in de tussenliggende periode en we hierover het Parlement (als dit zich voordoet) zo spoedig mogelijk zullen informeren en de budgettaire consequenties dan ook verwerken in een ISB 2022. Dit vanwege de huidige situatie rond het coronavirus.
- De lijnen met het ministerie van Financiën zijn kort. Hierdoor kunnen we mandaat voor extra uitgaven ordentelijk regelen via de ACC en MCC en MR.

GGD-GHOR

Vanuit Kraan dicht hebben we intensief meegewerkt en werken we nog aan het inregelen van de RWT-status van GGD-GHOR. We helpen bijvoorbeeld mee met het opzetten van de administratieve organisatie, het inregelen van schatkistbankieren en het opstellen van de kaderbrief. Hiermee zorgen we ervoor dat in 2022 de financiering van de taken die GGD-GHOR rechtmatig verloopt.

Beweging naar voren

Naast het begeleiden van de verschillende losse inkoopdossiers zijn we gestart met het lange termijn perspectief. We zien tot nu toe dat inkoop erg ad-hoc is georganiseerd. De crisis heeft ons ook (meerdere malen) verrast. Het mandaat en plannen om voor de lange termijn zaken te regelen ontbrak. Hier zien we een verandering in optreden waardoor er ruimte ontstaat om voor een langere termijn na te denken over de uitvoering en daarmee de inkoopstrategie.

Inmiddels ligt er ook een politieke opgave om na te denken over en beleid vorm te geven voor 2022 tot en met eerste helft 2023. Het inkoopbeleid moet zo worden vormgegeven dat de behoefte aan bijvoorbeeld test- en vaccinatiecapaciteit kan meebewegen met de inkoop ervan. Hier is een start mee gemaakt, maar is complex aangezien je te maken hebt met een in crisis opgezette (tijdelijke) structuur die je wil ombuigen naar een structurele voorziening. Hier zitten tal van organisatorische uitdagingen aan vast.

Afwijkingsnota's

Niet alle onrechtmatigheden zijn in de afgelopen twee maanden voorkomen en er zullen er nog meer volgen is de verwachting. We hebben gezien dat bij een onrechtmatige inkoop de afwijkingsprocedure ook niet altijd goed is gevolgd of gemonitord. De afwijkingsprocedure is op basis van deze inzichten herijkt (en vastgesteld door de ^{5.1.2e}) en wordt steeds meer op een juiste manier gevolgd zodat we een goed zicht hebben op de hoeveelheid en omvang van de onrechtmatigheden.

Daarnaast is er een procedurewijziging vormgegeven waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen afwijkingsnota's waarin toestemming wordt gevraagd voorafgaand aan het ontstaan van de onrechtmatigheid en afwijkingsnota's waarin reeds ontstane onrechtmatigheden worden bekrachtigd. Dit vergroot de bewustwording en op basis van monitoring wordt beoordeeld hoe directies 'presteren'. De verwachting is dat deze bewustwording bij zal dragen aan het terugdringen van onrechtmatigheden.

Daarnaast wordt de rol van FEZ in deze procedure vergroot. Het advies FEZ komt daarbij ook bovenaan in de afwijkingsnota te staan en zal alleen op basis van zwaarwegende gronden instemmend kunnen zijn. Hiervoor is een wegingskader opgesteld die een eventuele onrechtmatigheid afweegt tegenover de doelmatigheid van een voorgenomen besluit. In ieder geval zal per afwijkingsnota de directie moeten aangeven hoe ze een vervolg van een afwijking op het desbetreffende dossier gaat voorkomen. Daarbij wordt ook een verbeterplan financieel beheer op directieniveau gevraagd.

Bijlage: dossiers die zijn langsgekomen

Onderstaande dossiers zijn onder andere in de afgelopen twee maanden langs het team gekomen. Dit betreffen dossiers waarbij er sprake was van op hand zijnde (inkoop)onrechtmatigheden. Deze hebben we als het ware 'zien aankomen'. In de meeste gevallen heeft dit geleid tot een afwijkingsnota waarin toestemming wordt gevraagd om een onrechtmatige verplichting aan te gaan. Zoals in de rapportage vermeld was het doorgaans te laat om een rechtmatige route te volgen. In vrijwel alle gevallen was het niet mogelijk om een aanbestedingsprocedure te doorlopen. De rode draad door alle casuïstiek heen is dat aanbestedingen te laat worden opgestart. Hier is al snel rond de 4 maanden voor nodig terwijl het beleid en de politiek vaak 'reageert' op de situatie. Er moet dan snel gehandeld/ingekocht worden. In veel gevallen zijn wel aanbestedingsprocedures gestart om de onrechtmatigheid in 2022 zo kort mogelijk te laten zijn bijvoorbeeld voor de antiegeen contractering in 2022. Tevens wordt er momenteel veel inzet gepleegd om de onrechtmatigheid op bijvoorbeeld voor het rioolsurveillanceprogramma voor komend jaar om te buigen naar een rechtmatigheid.

Naast onderstaande dossiers zijn er ook tal van dossiers langs gekomen die wel op een rechtmatige manier vormgegeven zijn. Dit betreft onder andere de inkoop van innovatieve behandelingen, en het (begrotings)rechtmatig beschikbaar stellen van middelen voor de boostercampagne. Hierbij is vooruitgedacht waardoor er al middelen op de begroting beschikbaar waren voordat de uitvoering daadwerkelijk van start ging. Ook is de verlenging en uitzondering tot het geven van een voorschot aan SON voor de periode december – februari rechtmatig geregeld. Naast het accorderen in de MCC, is er tijdig extra budget geregeld (ISB13 en ISB14/ISB1), en het verzoek tot uitzondering op de Regeling Financieel beheer gevraagd voor het doen van het voorschot. De overeenkomst wordt pas getekend nadat dit verzoek is gehonoreerd én de additionele middelen aan de Kamer zijn gemeld.

Per 2022 is door de GGD-GHOR aan te wijzen als RWT een rechtmatige besteding van middelen mogelijk. Verlenging van de DVO's is niet meer nodig. Dit is een belangrijk succes van substantiële omvang. Daarnaast wordt voor de aanschaf van zelftesten t.b.v. scholen en sociale minima een beroep gedaan op dwingende spoed, waardoor de aankoop zoals deze er nu ligt op een rechtmatige manier kan geschieden. Dit is tevens een succes met substantiële omvang.

Datum	Onderwerp	Omvang (±)	Jaar	Rechtmatig?
20210928	Thuisvaccinatie	€ 800.000	2021	Nee
20211005	GGD-GHOR oprichting RWT per 2022	Meer dan € 500 miljoen	2022	Ja
20211006	Quarantaineplicht	€ 200.000	2022	Nee
20211006	Locatiekosten huisartsen	± € 100.000	2021/2022	Nader te bepalen (nog niet getekend)
20211011	Onderzoek veneuze tromboze bij vaccins	€ 1.200.000	2021/2022	Ja, naar verwachting (nog niet getekend)
20211019	Corona dashboard	€ 1.450.000	2022	Nee
20211111	CTB voor derdelanders	minstens € 2.700.000	2021/2022	Nee
20211110	Verzendhuis griepgroep	+/- € 5.000.000	2021/2022	Nader te bepalen (nog niet getekend)
20211112	SON naar DT/Verlenging SON	Zeer substantieel (afhankelijk van voortzetting CTB). Range € 3 (stichtingskosten) – € 60 miljoen (testenkosten) per maand	2022	Nog niet definitief (nog niet getekend)
20211115	XL Teststraten Loveland	€ 10.215.000	2022	Nee
20211124	Antiegeencontractering	Tientallen miljoenen	2021/2022	Nee

	(testen)			
20211125	Dutch Hospital Data	€ 1.000.000	2021	Nee
20211126	Aanschaf 13 mln zelftesten t.b.v. scholen en sociale minima	€ 37.800.000	2021	Ja (dwingende spoed)
20211129	Onderzoek CTB	€ 43.150	2021	Nee